

Unirea

ZIAR NAȚIONAL COTIDIAN

UNIRE necondiționată

au cerut cei 1228 delegați ai tuturor ținuturilor românești. Unire fără nici o restricție, a strigat uriasa mulțime de pe Câmpul lui Horea.

Și mulțimea are azi pumn de fier! A arătat încajuns, de ce e capabilă, când vrea. Iar azi vrea Unirea, dar Unirea curată, lipsită de rezervații și dictată de interesul curat al populației românești de pretutindeni.

Aceasta i-s'a dat. E treaba ei mai departe, să grijească ca Unirea numai astfel să se facă, după cum a cerut. Cu priviri de oțal va veghia, ca Unirea să fie a tuturor Românilor: din Regat, Transilvania, Bucovina și Basarabia, sub un Căpitan, cu o corporație legiuitoare, cu drepturi și datorii egale și mai ales cu sprijin egal, împrumutat.

Toți pentru unul și unul pentru toți e lozincă zilei de azi. O comandă, un guvern, un control reclamă toată suflarea românească, în uriașele prefaceri ale zilelor noastre.

În fața acestui curs nou de idei să înceteze ideologia de curs contrar.

A sosit momentul, ca de creștet să prindem prilejul pentru a clădi o operă perfectă. Nici o considerație particulară să nu conturbe străduințele noastre curate! Tot natul să-și revizuească principiile zilei de ieri și tot celee are scrupuli de răspundabilitate oficiului, să caute a se așeza în cadrele noii ideologii.

Numai uniți, total, radical uniți cu toți Români teritoriului românesc putem privi cu încredere în viitorul acestui neam. Avem patru guverne în patru părți, ne-am dărâburit puterile în patru, iar dușmanii își vor concentra forțele lor la spatele noastre cu sprijin împrumutat.

Să învățăm dela Unguri. În 48 au unit Ardealul necondiționat cu Ungaria. Credeți, că dacă Ungurii ardeleni și-ar fi rezervat o umbră numai de autonomie eram aserviți? Încă și azi ne mai trânteam, dar nu succombam.

Deci veghiați, ca Unirea noastră să fie deplină, necondiționată și neturburată de veleități, cari în marile prefaceri trebuie să dispară, ca negura în fața razelor de soare.

Dr. Octavian Prie.

Telegrama Adunării naționale

cătră

M. S. Regele Ferdinand.

Adunarea națională a Românilor din Transilvania, Bănăt și Țara ungurească în Alba-Iulia, glorioasă cetate a lui MIHAI VITEAZUL, a declarat, într'un elan de entuziasm fără margini, UNIREA teritoriilor sale cu Regatul României. Vestindu-Vă hotărârea aceasta, care încoronază aspirațiile de veacuri ale Neamului românesc, rugăm pe Maiestatea Voastră, primiți omagiile ce venim a le exprima cu profunda supunere.

Trăiască M. S. Regele FERDINAND!

Trăiască M. S. Regina MARIA!

Trăiască Augusta Lor Familie!

Trăiască ROMÂNIA MARE!

Poporul la Alba-Iulia.

Poporul nostru — mândru ca nici odată — s'a manifestat mai pe sus de toate așteptările. — Pe o vreme de iarnă, mizerabilă, cu zăpadă și apă, au venit din toate părțile românești sutele, miile și zecile de mii: pe jos, călări, cu căruțe și cu trenurile. Am văzut la Alba-Iulia căciulile Maramurășului, pălăriile Câmpiei, cușmele Bănătului, sumanele țerii Bârsei și ale Poienarilor. — Satele din jur au venit toate în grupe puternice, cu steaguri tricolore, cu tăblițe, unele cu banderii de călăreți, cu muzică etc.

Ce splendidă a fost însurirea de gardiști români mai ales gardele în sumane albe ale Moșilor, însurite pe tot drumul dela poarta Carol, de-alungul cetății lui Mihai Viteazul, până la ieșirea pe câmpul de exercițiu al

reg. 50 unde avea să se adune mulțimea. — Eternă pagubă, că aceea mândră defilare a poporului nu a putut fi învecinică cu ajutorul unui film! Nu știm dacă vom avea prilej să mai vedem cândva atâta frumuseță, atâta mândrie și atâta trezvie a poporului nostru, ca de astă dată la Alba-Iulia.

Dacă ar întreba cineva: cât de mare a fost numărul celor ce au fost de față la Alba-Iulia — așa răspunde: nu știu. Au putut să fie 80.000, au putut să fie 90—100.000. Pe câmpul de exercițiu, unde a fost adunarea, era o mare de capete, o mare de steaguri și tăblițe tricolore. Când au început oratoriile improvizate, pe la orele 12, să vorbească de pe cele 4 tribune, și a început mulțimea să se grupeze în jurul tribunelor — și se părea, că în jurul fiecărei tribune e tot acelaș număr de

capete, care îl evaluai înainte pentru mulțimea de pe câmpul întreg!

A fost însă un defect al organizației nu știm din a cui vină, că abia târziu s'au gândit oamenii să dea și oarecare hrană sufletească mulțimei adunate. Tribunele au stat goale, până cătră orele 12, când câțiva oratori improvizate văzând nerăbdarea poporului au început să-i vorbească, tălcuindu-i rostul acestei zile mari. De pe tribuna centrală a început să vorbească dl Dr. A. Vlad, de pe celelalte tribune: pâr. Șt. Roșian (despre prețul libertății naționale), Dr. V. Macaveiu (despre unirea tuturor Românilor), Dr. Victor Bontescu (despre frumuseța zilei de astăzi), Dr. Silviu Dragomir, Dr. Grosda, etc.

Pe la 1 oră apărură pe tribuna principală episcopii Cristea și Hossu. Mulțimea se grupă în jurul tribunei. Episcopul Cristea făcu istoricul acestei zile mari, vorbind poporului din cele 4 laturi ale tribunei, iar episcopul Hossu ceti proiectul de rezoluție al adunării delegaților.

Sosiră într'aceea și alți trimiși ai adunării delegaților: deputatul Vaida, reprezentantul socialist, Jumanca, a cărui vorbire frumoasă merită remarcare deosebită, avocatul Dr. Lazar etc. Deosebit entuziasm au provocat vorbirile delegatului Bucovinei, Procopovici și ale delegatului Basarabiei, Pantilimon Halipa.

Ținuta poporului nostru a impus mai ales străinilor! Noi constatăm că nu ne-am înșelat nici de astă dată în poporul nostru: în trezvie, în simțul lui de ordine și de ascultare!

Raportor

S'a prăbușit

cu sgomot surd uriașă clădire a puterilor centrale. Și a fost firesc așa. Orice clădire de felul acesta — mai carând ori mai târziu părăie, troznește din încheieturi, se prăbușește cu

vuiet: Sunt clădite pe *Minciună*.

Tot iadul parcă s'a încins, tot iadul s'a pus în mișcare — întru susținerea drăcescului: *Puterea peste drept*. În laturi drept, în laturi drepte — sunt Puterea, ce nu cunoaște stavilă! Sunt Wilhelm, sunt Hindenburg, sunt Tisza. Auziți dela margini până la margini. Plecați-vă... Nouă, intereselor strâmte ale celor puțini și orgolioși.

Si au lucrat și s'au pregătit, — premeditat și conștient, — la lovitura cea mare, ce o să răstoarne și dealuri și văi și munți de granit. Și-au strâns rândurile și s'au văzut mulți, mulți cât nisipul mării. Au fabricat tunuri și gloanțe, mitralieze și aeroplane, baloane și submarine, și s'au mirat și au zis: Cine e Dumnezeu tare ca și împăratul Wilhelm? N'au erutat nimic întru uriașă plămădire a Puterii brutale, nici osteneală, nici sudori, nici minte. Toate, toate — înjugate la carul celui mai blăstămat scop: *măcelul de oameni*. Si câtă străduință câtă febrilitate!... Niciodată atâtea invenții minune... ca și acum; parcă duhul rău li-le spuse la ureche.

Lipsia scântea. Dar n'a întârziat. Vulcanul, ce clocoțea în adâncuri, masa grozavă de lavă fierbinte, închisă hermetic, se sbate cumplit, și-și cere ieșire. Răsturnarea unui puternic al zilei e poarta. Moartea teribilă, moartea și desfășurată steagul îndărătnic. Orchestra își instrună și cântă sălbatic sălbaticu-i cântec cu vuiet. Țări și popoare îl ascultă și pline de groază intră în mormânt.

Aproape cinci ani durează incendiul, încăierarea grozavă, de care pământul n'a mai văzut. Parecă un uriaș curent electric poartă năvalnic încoace și încolo grozavele masse de oameni, ce se revarsă ca lava.

Lavă, masă inconștientă, mână de orgoliul celor puțini și orbi și numai în vuietul luptei înclătate observă, că-i putred terenul, pe care se razimă, că năpraznic se deschide abizul și cad, se răstoarnă cu vuiet.

Ce hohot cumplit răsună din iad, toți dracii rād în cor — eă le-a succes într'atâta!

Din ceriu însă rāde și ea, *dreptatea stăpână*.

Oct. Modorcea.

Cât e de mare România mare?

Suntem uniți. Visul stropit cu atâtea lacrimi de sânge îl vedem, în urmă, înfăptuit. Ne putem acum bucura. Avem pen-truce. O țară așa de frumoasă și de bogată nu se mai găsește

alta în Europa. Dar nu numai că e bogată, ci e și mare. Din apele Nistrului până la ale Tisei și din creștetele înalte ale Carpaților păduroși până jos la apele adânci ale Dunării tot o țară și un pământ românesc.

România mare stă din patru părți. Din vechia Românie, cu un teritor de 138.000 km.² și cu 7.500.000 locuitori. Din Basarabia, cu teritor de 46.000 km.² și cu 2.500.000 locuitori. Din Bucovina, cu teritor de 10.000 km.² și cu 750.000 locuitori. Și în urmă din Ardeal și părțile locuite de români din Ungaria. Aceste au aproximativ, o întindere de 122.000 km.² cu 6.300.000 suflete.

Intreagă România mare are prin urmare, un teritor de 316.000 km.², cu 17 milioane și ceva de locuitori. În chipul acesta ajunge în șirul marilor state naționale europene. Aproape așa de mare, ca Britania. În ră-sărit ea va fi cel mai puternic stat, după Rusia. Are mai mult teritor decât Italia, dar locuitori numai pe jumătate ca ea. Atâta pământ avem și așa de bogat, încât putem hrăni de trei ori atâția oameni. Dacă Italia cea puțin productivă are 35 milioane locuitori, România Mare va putea hrăni și 50 milioane. N'o să treacă nici o sută de ani și vom ajunge și cifra aceasta. Vom fi o țară înfloritoare, bogată și cultă. Vom fi cu adevărat Franța Orientului. Popor neolatini, cu calități etnice irreproșabile, prin conexiuni politice, economice și culturale cu toate țările culte ale Europei — vom putea ajunge, în scurtă vreme, pe aceeaș treaptă de cultură cu acestea. Vom arăta aliaților de acum, că nu s'au înșelat în noi. Că sub zechea de țaran simplu se ascund mari calități de rasă, cari sunt în stare să schimbe acest pământ, năpăstuit, într'un raiu al culturii și al bunăstării materiale. Ceeace n'au putut face ungurii într'o mie de ani, să ne așternem deci pe lucruri *trezi și neșovditori*.

Petru Suciu.

Informațiuni

Aviz!

Domnii și institutele cărora li-s'a trimis mai multe exemplare din »Unirea« primesc o reducere de 20%.

Rugăm să ne avizeze dacă: doresc să le trimitem acelaș număr de exemplare

Abonamentul până la sfârșitul anului pentru abonenții vechi cor. 5, pentru cei noi cor. 10. Un număr costează 20 fileri.

Abonamentele să se trimită numai pe adresa: Nicolae Negruțiu, profesor Blaj.

Administrația.

* **Dieceza de Lugoj** a primit congrua pe semest-ul al doilea, în sumă de 80.000 (optzeci mii) coroane.

* **Românii de pe Câmpie**, întruniți la adunarea națională din comuna Riciu, sub prezidiul părintelui *D. P. Decei*, au exmis următorii delegați pentru Adunarea națională din Alba-Iulia: Filip Pop (Riciu), Cornel Preancu (Sănmărtin), Gligor Roman (Oroiul-săcuiesc), Dumitru Tămaș (Band), Vasile Florea (Pogăceaua).

* **„Foaia Poporului“** din Sibiu, care își sistase apariția în zilele din urmă, reappare iarăși, sub redactarea dlui *N. Bratu*. Salutăm reapariția confratelui sibilian.

* **Pe drum spre Alba-Iulia.** Dela dl Iuliu Lupan, care a fost în comitatul Maramurăș în afaceri naționale românești, reîntorcându-se de acolo, am auzit, că în 28 l. c. între orele 4—5 p. m. o să seosească în Baiașprie delegații Maramurășului, cari merg la Alba-Iulia. Împreună cu Dșoarele Mariți Lupan, Sidonia și Cornelia Anca, dl Iuliu Lupan, Gavril Ioan, George Nistor, Iosif Petovan, în frunte cu drapelul tricolor frumos au mers din încredințarea consiliului N. R. din loc spre întâmpinarea „Fraților Români“ din Maramurăș! Un moment mai însemnat, mai frumos, decât acel dela întâlnirea cu frații noștri, dintre cei de față, nu au trăit nici unul. — Au răsunit munții, de cari eram încunjurați, de frumoasele cântări naționale românești și cântând am venit la centrul orașului, unde, în sala hotelului din loc, împreună cu dl președinte protopop Ioan Anca am petrecut puțin împreună. Iar în sala în care până acum nici vorbă românește nu eră consult am continuat cântările și din inimile pline de bucurie au ieșit strigătele „Trăească România Mare!“

Ne-am despărțit apoi, ca revarsându-ne la Alba-Iulia din îndurarea și ajutorul bunului Dumnezeu să trăim și mai însemnate momente nu numai pentru noi ci pentru întreg Neamul Românesc. Din încredin-

area consiliului național român din loc. Baiașprie, 29 Nov. 1918.

Victor Anca.

Dar. Dna Susana Truța din Cluj a contribuit Fondului Orfelinului român gr. cat. din Blaj suma de 100 cor., i-se mulțumește în numele viitoarei generațiuni române mai fericită.

Blaj, 28/XI 1818.

Al. Pop.

Frați dela sate, ascultați de fruntașii vostri! Grupați-vă în jurul lor! Păstrați buna rânduală! Arătați-vă vrednici de numele de român!

Cărturari români, luminați șitale și organizați-le! Aceste clipe istorice trebuie să vă găsească unde vi-e locul: în fruntea poporului.

Necrolog.

† *Romul Vasile Dragoș*, rigorozant în drepturi, în vârstă de 26 ani s'a mutat la cele eterne în 22 Noemvrie st. n. în Sântejude.

† *Augustin Almășan*, paroh gr.-cat. în Boian, după un morb scurt, împărțit cu ss. Sacramente ale muribunzilor, a repausat Marti în 26 Nov. a. c. la 6 ore a. m. în anul 62-lea al vieții și al 29-lea al preoției.

† *Emil Seni*, funcționar de bancă, a repausat la 24 Nov. 1918, în vârstă de 30 de ani. Oserlintele scumpului defunct au fost depuse spre vecinică odihnă în cimiterul bisericii gr.-cat. din Năsăud la 26 Nov. c.

† *Andrei Kováts* parohul Bărsanei, protopop onorar, membru în congr. cottenză etc., întâmplată în 21 Noemvrie a. c., împărțit fiind cu s. Sacramente a muribunzilor în etate de 74 ani, al fericitei căsătorii 48 ani, și al preoției 48 ani.

Odihneasca în pace!

Cantor-învățător

se caută la stațiunea gr.-cat. română din Craiudorolț (Királydarácz, posta în loc, comitat Szatmár).

Dotății: 1. Cărtir frumos în natură și grădină de 600 st. □; 2. Un drept de pășunat socotit la 4 cor.; 3. 10 cubule (12 hl) grâu, jumătate curat, jumătate mestecat, socotit la 100 cor.; 4. Stolele cantonale socotite la 50 cor.; 5. plată de bani gata din lada bisericii 700 cor.; 6. Restul ajutor de stat. Termin de concurs 29 Decemvrie; Reflectanții au să se prezinte înainte de alegere și să cânte în biserică în vreo Duminecă. Pricopătorii la doinele și dansurile românești vor fi preferiți.

Rugările vin a se adresa Senatului gr. cat. român din Craiudorolț.

1—3 (1)

G. Stanciu,
paroh-prot. prez. sen. scol.

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Redactor: Ovidiu Hulea. — Administrator: Nicolae Negruțiu.